

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

9 päivänä marraskuuta 2017*

Ennakkoratkaisupyyntö – Maksettujen rahamäärien palauttamisesta tehty Euroopan komission päätös, joka on täytäntöönpanoperuste – SEUT 299 artikla – Pakkotäytäntöönpano – Täytäntöönpanotoimenpiteet – Toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen määrittäminen täytäntöönpanoa koskevassa riita-asiassa – Sen henkilön määrittäminen, jolle maksuvelvollisuus kuuluu – Kansallisten menettelysääntöjen soveltamisedellytykset – Jäsenvaltioiden menettelyllinen itsemääräämisoikeus – Vastaavuus- ja tehokkuusperiaate

Asiassa C-217/16,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Efeteio Athinon (Ateenan ylioikeus, Kreikka) on esittänyt 3.3.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 18.4.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Euroopan komissio

vastaa

Dimos Zagoriou,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby ja M. Vilaras,

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.3.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

- Euroopan komissio, asiamiehinnään D. Triantafyllou, M. Konstantinidis ja A. Katsimerou,
- Dimos Zagoriou, edustajanaan G. Papadopoulos, dikigoros,
- Kreikan hallitus, asiamiehinnään E. Tsaousi ja K. Georgiadis,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.5.2017 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 299 artiklan sekä rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa 24.6.1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2052/88 (EYVL 1988, L 185, s. 9), asetuksen N:o 2052/88 soveltamista koskevista säännöksistä rakennerahastojen toiminnan yhteensovittamisen osalta toisaalta keskenään ja toisaalta Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa 19.12.1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4253/88 (EYVL 1988, L 374, s. 1) ja asetuksen N:o 2052/88 soveltamista koskevista säännöksistä Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosaston osalta 19.12.1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4256/88 (EYVL 1988, L 374, s. 25) tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Euroopan komissio ja Dimos Zagoriou (Zagorin kunta, Kreikka) ja jossa on kyse Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta (EMOTR) myönnetyn tuen osittaisesta takaisinperimisestä aiemmin maksettujen rahamäärien palauttamisesta tehdyn komission päätöksen, joka on SEUT 299 artiklan perusteella täytäntöönpanoperuste, nojalla.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 3 Asetuksen N:o 4253/88 24 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos toiminnan tai toimenpiteen toteuttaminen ei ilmeisesti oikeuta siihen myönnettyyn rahalliseen tukeen tai osaan siitä, komissio tekee tapauksesta aiheellisen tutkimuksen yhteistyöhön osallistumista noudattaen, pyytäen erityisesti asianomaista jäsenvaltiota tai muita tämän toiminnan täytäntöönpanoa varten nimeämiä viranomaisia esittämään havaintonsa määrääjassa.

2. Tämän tutkimuksen perusteella komissio voi vähentää asianomaiseen toimintaan tai toimenpiteeseen annettua tukea tai pidättää sen, jos tutkimus paljastaa epäsäännöllisyyksiä tai sellaisen huomattavan muutoksen, jolle ei ole pyydetty komission hyväksyntää ja joka vaikuttaa toiminnan tai toimenpiteen laatuun tai niihin olosuhteisiin, joissa ne pannaan täytäntöön.

3. Jokainen aiheettomasti vastaanotettu rahamäärä on palautettava komissiolle. Rahamääriin, joita ei palauteta, lisätään viivästyskorko – –”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 4 Komissio vahvisti 4.10.2006 tehdyllä päätöksellä C(2006) 4798, joka on SEUT 299 artiklan perusteella täytäntöönpanoperuste, sen summan määräksi, joka Dimotiki Epicheirisi Touristikis Anaptyxis tou Dimou Aristis Zagoriou Ioanninonin (Aristi Zagariou Ioanninonin kunnan turismin kehittämisestä vastaava kunnallinen yhtiö, Kreikka) oli maksettava sille, 284 739,20 euroa. Kyseisellä päätöksellä oli tarkoitus periä takaisin viimeksi mainitulle vuoden 1993 aikana myönnetty tuki.
- 5 Mainittu kunnallinen yhtiö joutui likvidaatiomenettelyyn, joten komissio antoi Kentriko Zagorin kunnan (Kreikka), johon Aristi Zagoriou Ioanninonin kunta oli tällä välin liitetty ja jolle viimeksi mainitun oikeudet ja velvoitteet olivat tämän johdosta siirtyneet, tiedoksi 31.8.2008 päivätyn maksamismääräyksen ja sai tämän jälkeen 7.10.2008 toteutetulla ja Kentriko Zagorin kunnalle 15.10.2008 tiedoksi annetulla toimella ulosmitatuksi Kentriko Zagorin kunnalla eräässä pankissa olevilta pankkitileiltä 322 213,54 euroa. Kyseinen pankki maksoi ulosmittauksen nojalla tuon summan kokonaisuudessaan komissiolle.

- 6 Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, Kentriko Zagorin kunta, jonka osalta Zagorin kunta jatkaa pääasian menettelyä yleisseuraannon saajana, vastusti 23.10.2008 Monomeles Protodikeio Athinonissa (Ateenan alioikeuden yhden tuomarin kokonpano, Kreikka) sille kyseisen komission päätöksen perusteella tiedoksi annettua maksamismääräystä.
- 7 Kentriko Zagorin kunta vaati saman menettelyn yhteydessä myös ulosmittauksen peruuttamista.
- 8 Näiden vaatimusten tueksi maksamismääräyksen vastustaja vetosi yhtäältä siihen, ettei sillä ole passiivilegitimaatiota ja ettei siihen tämän johdosta voida kohdistaa tällaista täytäntöönpanotoimea, ja toisaalta siihen, että riidanalainen määrä koski tuloja, joita ei voida ulosmitata.
- 9 Monomeles Protodikeio Athinon totesi, että sillä on toimivalta käsitellä riita-asia sen vuoksi, että se on luonteeltaan yksityisoikeudellinen, minkä jälkeen se hyväksyi 14.5.2013 antamallaan tuomiolla osittain maksamismääräyksen vastustajan vaatimukset ja peruutti mainitun ulosmittauksen sen vuoksi, ettei Kentriko Zagorin kunnalla ole passiivilegitimaatiota.
- 10 Komissio haki kyseiseen tuomioon muutosta ennakkoratkaisua pyytäneeltä tuomioistuimelta ja katsoi etenkin, että ensimmäisen asteen tuomioistuin oli tulkinnut unionin oikeutta virheellisesti. Kyseinen toimielin katsoo lähinnä, ettei tuolla ensimmäisen asteen tuomioistuimella ollut toimivaltaa käsitellä pääasiaa siltä osin kuin se kuuluu luonteeltaan hallinnollisena asiana hallintotuomioistuinten toimivaltaan. Komissio väittää lisäksi, että täytäntöönpanoa on haettava Zagorin kuntaa vastaan.
- 11 Efeteio Athinon (Ateenan ylioikeus, Kreikka) päätti tässä tilanteessa lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
 - ”1) Minkä luonteisia ovat [komission] toimet, joita se toteuttaa käyttäessään asetuksissa N:o 205[2]/88, N:o 4253/88 ja N:o 4256/88 säädettyä toimivaltaansa, ja ovatko tällaiset komission toimet tarkemmin sanoen julkisoikeudellisia toimia ja ovatko niistä syntyvät riidat joka tapauksessa asiakysymyksen osalta hallintoriitoja, erityisesti kun [komission] kolmansien osapuolten hallussa olevaan omaisuuteen kohdistaman ulosmittauksen perusteena on yksityinen velka, jos alkuperäinen vaatimus, jonka täyttämiseksi ryhdytään täytäntöönpanoon, perustuu julkisoikeudelliseen oikeussuhteeseen, jonka taustalla ovat [komission] edellä mainitut toimet, vai ovatko ne yksityisoikeudellisia toimia, joista syntyvät riidat ovat yksityisoikeudellisia?
 - 2) Kun otetaan huomioon SEUT 299 artikla, jonka nojalla [komission] toimen, jossa määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin jäsenvaltiolle, pakkotäytäntöönpanoon sovelletaan sen valtion säännöksiä lainkäytöstä riita-asioissa, jonka alueella täytäntöönpano tapahtuu, ja saman artiklan määräys, jonka mukaan kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan kuuluu tutkia, onko päätös pantu täytäntöön oikeassa järjestyksessä, miten määräytyy kansallisten tuomioistuinten toimivalta riidoissa, jotka johtuvat tästä täytäntöönpanosta, jos tällaiset riidat ovat kansallisen lainsäädännön mukaan asiakysymyksen osalta hallintoriitoja eli jos perustana oleva suhde on julkisoikeudellinen suhde?
 - 3) Kun kyseessä on asetusten N:o 205[2]/88, N:o 4253/88 ja N:o 4256/88 täytäntöönpanemiseksi toteutettujen [komission] sellaisten toimien pakkotäytäntöönpano, joilla määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin jäsenvaltiolle, määräytyykö velallisen passiivilegitimaatio kansallisen oikeuden vai unionin oikeuden perusteella?
 - 4) Jos henkilö, joka on velvollinen täyttämään asetusten N:o 205[2]/88, N:o 4253/88 ja N:o 4256/88 täytäntöönpanemiseksi toteutetusta [komission] toimesta johtuvan maksuvelvollisuutensa, on kunnallinen yritys, joka on myöhemmin purettu, onko kunta, jolle kyseinen yritys kuuluu, velvollinen täyttämään kyseisen maksuvelvollisuuden [komissiolle] edellä mainituissa asetuksissa tarkoitetulla tavalla?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja toinen kysymys

- 12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään lähinnä, onko SEUT 299 artiklaa tulkittava siten, että kyseisessä artiklassa määritetään, minkätyyppinen kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen sellaisten komission toimien, joissa määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin valtiolle ja jotka ovat mainitun artiklan nojalla täytäntöönpanoperusteita, täytäntöönpanoon liittyvien oikeussuojakeinojen osalta.
- 13 SEUT 299 artiklan ensimmäisen kohdan sanamuodosta ilmenee tältä osin, että muun muassa komission toimi, jossa määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin valtiolle, on täytäntöönpanoperuste.
- 14 Vaikka on totta, että SEUT 299 artiklan toisessa kohdassa täsmennetään, että täytäntöönpanoon sovelletaan sen valtion säännöksiä lainkäytöstä riita-asioissa, jonka alueella täytäntöönpano tapahtuu, viittauksen lainkäyttöä riita-asioissa koskeviin säännöksiin on ymmärrettävä koskevan kansallisia säännöksiä, joita sovelletaan pakkotäytäntöönpanoon. SEUT 299 artiklan kolmannessa kohdassa näet määrätään, että kun täytäntöönpanomääräys on annettu, asianomainen voi hakea täytäntöönpanoa kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ja SEUT 299 artiklan neljännessä kohdassa määrätään, että kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan kuuluu tutkia, onko päätös pantu täytäntöön oikeassa järjestyksessä.
- 15 Sekä SEUT 299 artiklan sanamuodosta että rakenteesta seuraa, että siinä ei ole nimenomaista määräystä, jonka nojalla määritetään, minkätyyppinen tuomioistuin on kansallisen oikeuden mukaan toimivaltainen käsittelemään riita-asiat, jotka liittyvät sellaisten komission toimien täytäntöönpanoon, joissa määrätään maksuvelvollisuus ja jotka ovat täytäntöönpanoperusteita.
- 16 Kunkin jäsenvaltion asiana on siis jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteen nojalla määrittää se sisäisessä oikeusjärjestyksessään ja antaa menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan unionin oikeuteen perustuvat yksityisten oikeudet. Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee kuitenkin, että kansallisen oikeuden soveltaminen ei saa haitata unionin oikeuden soveltamista ja tehokkuutta ja että näin olisi muun muassa, jos kansallisen oikeuden soveltaminen tekisi sääntöjenvastaisesti myönnettyjen varojen takaisinperimisen käytännössä mahdottomaksi. Kansallista oikeutta on myös sovellettava tavalla, joka ei ole syrjivä niihin menettelyihin verrattuna, joita samantyyppisten kansallisten riita-asioiden ratkaisemisessa noudatetaan, ja kansallisten tuomioistuinten on toimittava asiassa noudattaen samaa huolellisuutta ja menettelyjä, jotka eivät vaikeuta kyseisten summien takaisinperintää enempää kuin ne, joita ne noudattavat vastaavissa vastaavan kansallisen lainsäädännön täytäntöönpanoa koskevissa tapauksissa (ks. vastaavasti tuomio 13.3.2008, Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening ym., C-383/06–C-385/06, EU:C:2008:165, 48 ja 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 17 Komissio väittää kirjallisissa huomautuksissaan, että unionin oikeudessa edellytetään, että samantyyppiset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään sekä oikeussuojakeinoja, jotka liittyvät kansallisista varoista aiheuttomasti maksettujen tukien takaisin perimiseen, että oikeussuojakeinoja, jotka liittyvät Euroopan unionin varoista aiheuttomasti maksettujen tukien takaisin perimiseen.
- 18 Tältä osin tämän tuomion 16 kohdassa esitetyistä näkökohdista seuraa, että kansallisen viranomaisen toimien täytäntöönpanoon liittyviä oikeussuojakeinoja ja SEUT 299 artiklassa tarkoitetun, unionin toimielimen toimen täytäntöönpanoon liittyviä oikeussuojakeinoja on kohdeltava samalla tavalla.

- 19 Tätä varten on yhtäältä yksilöitävä vastaavat menettelyt tai oikeussuojakeinot ja toisaalta määritettävä, kohdellaanko oikeussuojakeinoja, jotka liittyvät SEUT 299 artiklassa tarkoitetun toimen pakkotäytäntöönpanoon, epäedullisemmin kuin vastaavia oikeussuojakeinoja, jotka liittyvät kansallisen viranomaisen toimen pakkotäytäntöönpanoon.
- 20 Ensimmäiseksi on todettava oikeussuojakeinojen vertailukelpoisuudesta, että kansallisen tuomioistuimen, joka suoraan tuntee sovellettavat menettelysäännöt, on tutkittava kyseisten oikeussuojakeinojen samankaltaisuus niiden kohteen, perusteen ja olennaisten piirteiden perusteella (tuomio 27.6.2013, Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 21 Toiseksi on huomautettava oikeussuojakeinojen samankaltaisesta kohtelusta, että kansallisen tuomioistuimen on tarkasteltava jokaista tapausta, jossa pohditaan sitä, onko unionin oikeuteen perustuvia oikeussuojakeinoja koskeva kansallinen menettelysääntö epäedullisempi kuin menettelysäännöt, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia oikeussuojakeinoja, siten, että huomioon otetaan kyseisen säännön merkitys koko menettelyssä, sen kulku ja sen erityispiirteet eri kansallisissa elimissä (tuomio 1.12.1998, Levez, C-326/96, EU:C:1998:577, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 22 Kansallisen tuomioistuimen on siis tutkittava, ovatko sellaisiin oikeussuojakeinoihin sovellettavat menettelysäännöt, jotka liittyvät SEUT 299 artiklassa tarkoitetun toimen pakkotäytäntöönpanoon, epäedullisempia kuin menettelysäännöt, joita sovelletaan kansallisen viranomaisen toimen pakkotäytäntöönpanoon liittyviin oikeussuojakeinoihin. Unionin oikeutta siis rikotaan, jos eri sääntöjen soveltaminen samankaltaisiin riita-asioihin johtaisi siihen, että SEUT 299 artiklassa tarkoitetun toimen pakkotäytäntöönpanoon liittyviä oikeussuojakeinoja kohdellaan epäedullisemmin.
- 23 Tältä osin on huomautettava, että menettelysääntöä, jonka nojalla erityyppiset kansalliset tuomioistuimet ratkaisevat samankaltaisia riita-asioita siitä riippuen, perustuvatko kyseiset riita-asiat unionin oikeuteen vai kansalliseen oikeuteen, ei välttämättä ole pidettävä menettelysääntönä, joka voidaan luonnehtia epäedulliseksi (ks. analogisesti tuomio 12.2.2015, Baczó ja Vizsnyiczai, C-567/13, EU:C:2015:88, 46 kohta).
- 24 Tältä osin on todettava nyt käsiteltävässä tapauksessa, että yhtäältä ei ole esitetty mitään sellaista väitettä, jonka mukaan erityisesti siviilituomioistuimissa vireille pannut oikeussuojakeinot olisivat komission kannalta epäedullisempia kuin hallintotuomioistuimissa vireille pannut oikeussuojakeinot, ja että toisaalta unionin tuomioistuimen käytettävissä olevassa asiakirja-aineistossa ei ole mitään tähän viittaavaa seikkaa. Kansallisen tuomioistuimen on siis tutkittava, onko nyt käsiteltävässä tapauksessa loukattu mahdollisesti vastaavuusperiaatetta.
- 25 Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava, että SEUT 299 artiklaa on tulkittava siten, että siinä ei määritetä, minkätyyppinen kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen sellaisten komission toimien, joissa määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin valtiolle ja jotka ovat mainitun artiklan nojalla täytäntöönpanoperusteita, pakkotäytäntöönpanoon liittyvien oikeussuojakeinojen osalta, vaan kyseiseen määrittämiseen sovelletaan menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteen nojalla kansallista oikeutta, kunhan kyseinen määrittäminen ei haittaa unionin oikeuden soveltamista ja tehokkuutta.
- 26 Kansallisen tuomioistuimen on määritettävä, sovelletaanko kansallisia menettelysääntöjä SEUT 299 artiklassa tarkoitettujen toimien pakkotäytäntöönpanoon liittyviin oikeussuojakeinoihin tavalla, joka ei ole syrjivä verrattuna menettelyihin, joilla pyritään ratkaisemaan samantyyppiset kansalliset riita-asiat, ja sellaisten sääntöjen mukaan, jotka eivät vaikeuta noissa toimissa kyseessä olevien rahamäärien takaisinperintää enempää kuin ne, joita noudatetaan vastaavissa vastaavan kansallisen lainsäädännön täytäntöönpanoa koskevissa tapauksissa.

Kolmas ja neljäs kysymys

- 27 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedusteleo kolmannella ja neljännellä kysymyksellään lähinnä, onko SEUT 299 artiklaa sekä asetuksia N:o 2052/88, 4253/88 ja 4256/88 tulkittava siten, että niissä määritetään pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa henkilöt, joita vastaan pakotäytäntöönpanoa voidaan hakea maksettujen summien palauttamisesta tehdyn komission päätöksen, joka on täytäntöönpanoperuste, nojalla.
- 28 Tältä osin on palautettava mieleen, että SEUT 299 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan Euroopan unionin neuvoston, komission tai Euroopan keskuspankin toimi, jossa määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin valtiolle, on täytäntöönpanokelpoinen.
- 29 Kyseisestä määräyksestä seuraa, että mainittu toimi voidaan panna täytäntöön siinä tarkoitettua henkilöä vastaan, joka ei ole valtio.
- 30 Saman SEUT 299 artiklan toisesta ja kolmannesta kohdasta ilmenee kansallisten täytäntöönpanosääntöjen osalta, että kyseisiä sääntöjä sovelletaan täytäntöönpanotapaan eikä siihen, ketä tuo täytäntöönpano saattaa koskea.
- 31 Näin ollen on niin, että koska unioni ei ole antanut oikeussääntöjä, joissa yksilöidään mainitut henkilöt ja joiden avulla voidaan määrittää etenkin, voidaanko täytäntöönpanoa hakea muuta henkilöä kuin sitä vastaan, jolle komission päätös on osoitettu, kunkin jäsenvaltion asiana on sisäisessä oikeusjärjestyksessään määrittää henkilöt, joita vastaan pakotäytäntöönpanoa voidaan hakea, kunhan kansalliset säännöt eivät ole epäedullisempia kuin samankaltaisia kansallisen oikeuden piiriin kuuluvia tilanteita koskevat kansalliset säännöt (vastaavuusperiaate), eivätkä ne ole sellaisia, että unionin oikeudessa annettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate) (ks. vastaavasti tuomio 12.2.2015, Baczó ja Vizsnyiczai, C-567/13, EU:C:2015:88, 41 ja 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 32 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on määritettävä kyseiset henkilöt tällä perusteella siinä tapauksessa, ettei päätöksen, jossa henkilölle määrätään maksuvelvollisuus, adressaattia ole enää olemassa.
- 33 Komissio väittää tältä osin, että seuraantoa koskevien merkityksellisten kansallisten sääntöjen mukaan SEUT 299 artiklan nojalla tehtyjen päätösten täytäntöönpano ei ole lainkaan mahdollista tai se on suhteettoman vaikeaa yhden unionin velallisten ryhmän osalta ja kyseiset säännöt ovat joka tapauksessa sellaisia, että unionin saatavien palauttaminen on vaikeampaa kuin Kreikan valtion vastaavien saatavien palauttaminen. Komission mukaan on näet niin, että kyseisten sääntöjen mukaan viranomaisen, joka käyttää määräysvaltaa unionin tuen aiheuttomasti saaneeseen yhtiöön, voi likvidoida kyseisen yhtiön ja siirtää kaikki sen varat, tuki mukaan lukien, itselleen, samalla kun sillä on harkintavaltaa kieltäytyä ottamasta vastattavakseen sen vastuuta. Pääasiassa Zagorin kunnalle ovat siten komission mukaan siirtyneet Kentriko Zagorin kunnalla olleet velat Kreikan valtiolle ja sosiaaliturvalaitoksille mutteivät sillä olleet velat unionille.
- 34 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämä kolmas ja neljäs kysymys eivät koske kuitenkaan likvidoidun kunnallisen yrityksen seuraantoa koskevien kansallisen oikeuden sääntöjen yhteensoveltuvuutta unionin oikeuden kanssa. Ennakkoratkaisupyynnössä ei ole myöskään esitetty merkityksellistä lainsäädäntöä, joka koskee seuraantoon sovellettavia kansallisen oikeuden sääntöjä, eikä unionin tuomioistuin voi siis sen perusteella auttaa ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta tämän käsiteltävänä olevan konkreettisen riita-asian ratkaisemisessa.
- 35 Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen nojalla kolmanteen ja neljanteen kysymykseen on vastattava, että SEUT 299 artiklaa sekä asetuksia N:o 2052/88, 4253/88 ja 4256/88 on tulkittava siten, että niissä ei määritetä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa henkilöitä, joita vastaan täytäntöönpanoa

voidaan hakea maksettujen summien palauttamisesta tehdyn komission päätöksen, joka on täytäntöönpanoperuste, nojalla. Kyseiset henkilöt on määritettävä kansallisessa oikeudessa, kunhan vastaavuus- ja tehokkuusperiaatetta noudatetaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 36 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) SEUT 299 artiklaa on tulkittava siten, että siinä ei määritetä, minkätyyppinen kansallinen tuomioistuin on toimivaltainen sellaisten Euroopan komission toimien, joissa määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin valtiolle ja jotka ovat mainitun artiklan nojalla täytäntöönpanoperusteita, pakkotäytäntöönpanoon liittyvien oikeussuojakeinojen osalta, vaan kyseiseen määrittämiseen sovelletaan menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteen nojalla kansallista oikeutta, kunhan kyseinen määrittäminen ei haittaa unionin oikeuden soveltamista ja tehokkuutta.

Kansallisen tuomioistuimen on määritettävä, sovelletaanko kansallisia menettelysääntöjä SEUT 299 artiklassa tarkoitettujen toimien pakkotäytäntöönpanoon liittyviin oikeussuojakeinoihin tavalla, joka ei ole syrjivä verrattuna menettelyihin, joilla pyritään ratkaisemaan samantyyppiset kansalliset riita-asiat, ja sellaisten sääntöjen mukaan, jotka eivät vaikeuta noissa toimissa kyseessä olevien rahamäärien takaisinperintää enempää kuin ne, joita noudatetaan vastaavissa vastaavan kansallisen lainsäädännön täytäntöönpanoa koskevissa tapauksissa.

- 2) SEUT 299 artiklaa sekä rakennerahastojen päämääristä ja tehokkuudesta ja niiden toiminnan yhteensovittamisesta keskenään sekä Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa 24.6.1988 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 2052/88, asetuksen N:o 2052/88 soveltamista koskevista säännöksistä rakennerahastojen toiminnan yhteensovittamisen osalta toisaalta keskenään ja toisaalta Euroopan investointipankin toiminnan ja muiden rahoitusvälineiden kanssa 19.12.1988 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 4253/88 ja asetuksen N:o 2052/88 soveltamista koskevista säännöksistä Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosaston osalta 19.12.1988 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 4256/88 on tulkittava siten, että niissä ei määritetä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa henkilöitä, joita vastaan täytäntöönpanoa voidaan hakea maksettujen summien palauttamisesta tehdyn Euroopan komission päätöksen, joka on täytäntöönpanoperuste, nojalla.

Kyseiset henkilöt on määritettävä kansallisessa oikeudessa, kunhan vastaavuus- ja tehokkuusperiaatetta noudatetaan.

Allekirjoitukset